GRAU D'ENGINYERIA INFORMÀTICA

PROGRAMACIÓ II

Bloc 2:

Programació Orientada a Objectes (5)

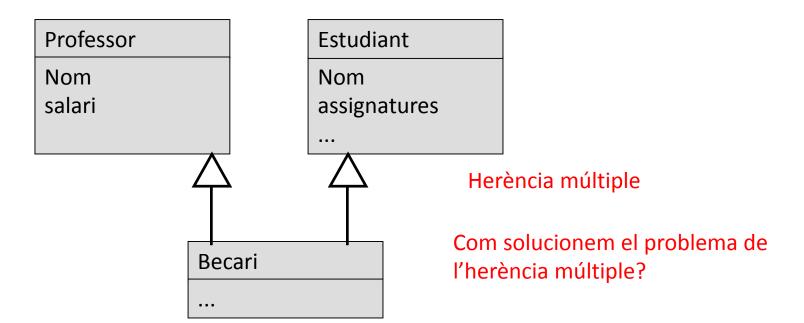
Laura Igual

Departament de Matemàtica Aplicada i Anàlisi Facultat de Matemàtiques Universitat de Barcelona



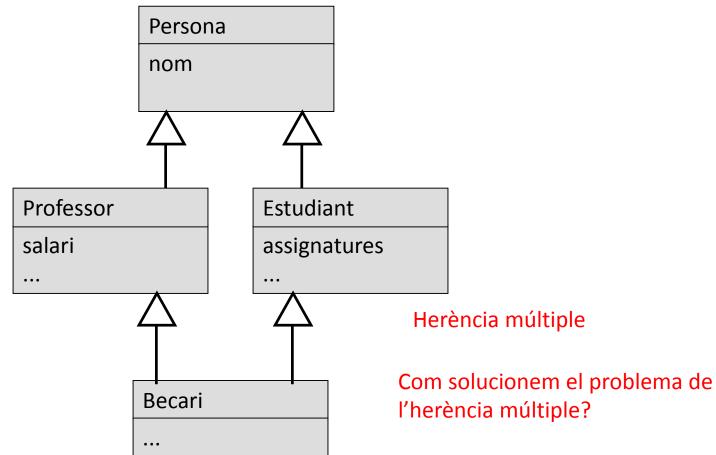
Interfície per herència múltiple

- Un exemple un poc més complex:
- Si volem implementar el següent disseny:



Interfície per herència múltiple

- Un exemple un poc més complex:
- Si volem implementar el següent disseny:

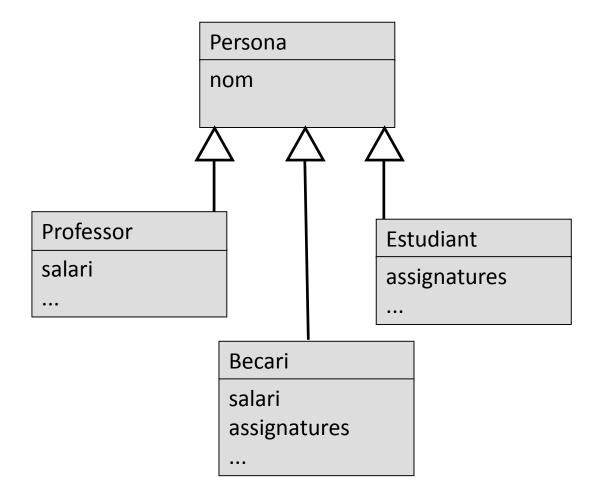


Observacions

- O simplifiquem el disseny o utilitzem interfícies per solucionar aquest problema.
- Solució Standard:
 - Una classe per heretar
 - Una interfície per implementar
- Fent servir interfícies, hi ha diverses opcions d'implementació.

Interfície per herència múltiple

Solució fent servir un nou disseny:



Interfície per herència múltiple

 Solució fent servir una interfície: Interfície *iEstudiant* getNomEstudiant Professor **Estudiant** setNomEstudiant nom nom getAssignatures salari assignatures implementa set Assignatures utilitza implementa Becari

```
public class Professor{
    private String nom;
    private int salari;
    public Professor(String pNom, int pSalari) {
           nom = pNom;
           salari = pSalari;
    public String getNom() {
           return nom;
    public int getSalari() {
           return salari;
```

Professor.java

Classe sense setters

```
public interface IEstudiant {
    public String getNomEstudiant ();
    public void setNomEstudiant (String pNom);
    public String getAssignatures();
    public void setAssignatures(String assignatures);
}
```

IEstudiant.java

```
public class Estudiant implements IEstudiant {
    private String nom;
    private String assignatures;
    public Estudiant(String pNom) {
           nom = pNom;
    public String getNomEstudiant () {
           return nom;
    public void setNomEstudiant (String nom) {
           this.nom = nom;
    public String getAssignatures () {
           return assignatures;
    public void setAssignatures (String assignatures) {
           this.assignatures = assignatures;
```

Estudiant.java

Becari.java

```
public class Becari extends Professor implements | Estudiant {
    private Estudiant estudiant;
    public Becari(String nom, int salari) {
         super(nom, salari);
         estudiant = new Estudiant(nom);
    public String getNomEstudiant() {
           return estudiant.getNomEstudiant();
    public void setNomEstudiant(String nom) {
           estudiant.setNomEstudiant(nom);
    public String getAssignatures() {
     return estudiant.getAssignatures();
    public void setAssignatures(String assignatures) {
      estudiant.setAssignatures(assignatures);
```

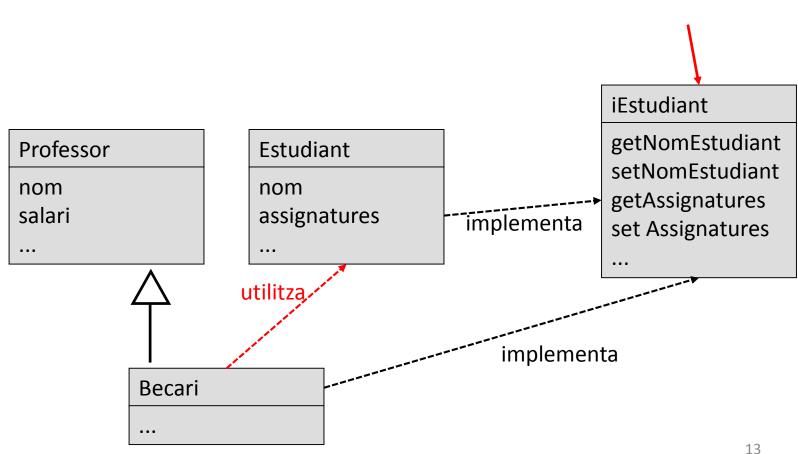
Defineix un objecte de la classe Estudiant

Observacions

- Problema d'aquesta implementació:
 - Si canviem el nom de l'estudiant (mitjançant el mètode setter), el nom del professor no canvia

```
public class TestBecari {
public static void main(String[] args) {
    Becari becari;
    becari = new Becari("Joan",1000);
    System.out.println("salari becari = " + becari.getSalari());
                                                                                        Joan
    System.out.println("nom del professor = " + becari.getNom());
                                                                                        Joan
    System.out.println("nom de l'estudiant = " + becari.getNomEstudiant());
    becari.setNomEstudiant("Joan Francesc");
                                                                                       Joan
    System.out.println("nom del professor = " + becari.getNom());
                                                                                       Joan Francesc
    System.out.println("nom de l'estudiant = " + becari.getNomEstudiant());
                                                                                                12
```

Solució fent servir una interfície:



Interfície

```
public class Professor{
     private String nom;
    private int salari;
    public Professor(String pNom, int pSalari) {
             nom = pNom;
             salari = pSalari;
    public String getNom() {
             return nom;
    public int getSalari() {
             return salari;
    public void setNom(String nom) {
      this.nom=nom;
    public void setSalari(int salari) {
      this.salari=salari;
```

Professor.java

```
public interface IEstudiant {
    public String getNomEstudiant ();
    public void setNomEstudiant (String pNom);
    public String getAssignatures();
    public void setAssignatures(String assignatures);
}
```

IEstudiant.java

```
public class Estudiant implements IEstudiant {
    private String nom;
    private String assignatures;
    public Estudiant(String pNom) {
            nom = pNom;
    public String getNomEstudiant () {
            return nom;
    public void setNomEstudiant (String nom) {
            this.nom = nom;
    public String getAssignatures () {
            return assignatures;
    public void setAssignatures (String assignatures) {
            this.assignatures = assignatures;
```

Estudiant.java

```
public class Becari extends Professor implements IEstudiant {
    private Estudiant estudiant;
    public Becari(String nom, int salari) {
      super(nom, salari);
      estudiant = new Estudiant(nom);
    public String getNomEstudiant() {
            return super.getNom();
    public void setNomEstudiant(String nom) {
            super.setNom(nom);
    public String getAssignatures() {
     return estudiant.getAssignatures();
    public void setAssignatures(String assignatures) {
      estudiant.setAssignatures(assignatures);
```

Becari.java

El nom de l'estudiant no s'utilitza

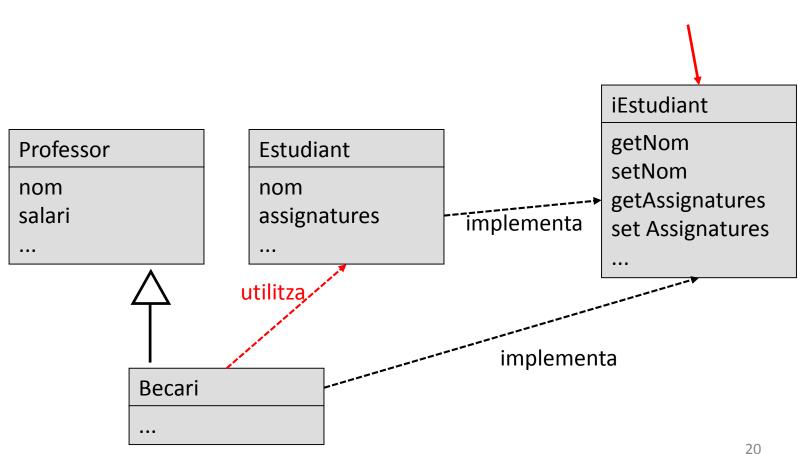
```
public class TestBecari {
public static void main(String[] args) {
    Becari becari;
    becari = new Becari("Joan",1000);
    System.out.println("salari becari = " + becari.getSalari());
                                                                                       Joan
    System.out.println("nom del professor = " + becari.getNom());
                                                                                       Joan
    System.out.println("nom de l'estudiant = " + becari.getNomEstudiant());
    becari.setNomEstudiant("Joan Francesc");
                                                                                       Joan Francesc
    System.out.println("nom del professor = " + becari.getNom());
                                                                                       Joan Francesc
    System.out.println("nom de l'estudiant = " + becari.getNomEstudiant());
```

18

Observacions

- Problema d'aquesta implementació:
 - L'objecte becari té dos mètodes per accedir al nom un és getNom() i l'altre getNomEstudiant()
- Hi ha una altra opció de disseny per evitar el problema de l'herència múltiple?

Solució fent servir una interfície:



Interfície

```
public class Professor{
     private String nom;
    private int salari;
    public Professor(String pNom, int pSalari) {
             nom = pNom;
             salari = pSalari;
    public String getNom() {
             return nom;
    public int getSalari() {
             return salari;
    public void setNom(String nom) {
      this.nom=nom;
    public void setSalari(int salari) {
      this.salari=salari;
```

Professor.java

```
public interface IEstudiant {
    public String getNom();
    public void setNom(String pNom);
    public String getAssignatures();
    public void setAssignatures(String assignatures);
}
```

IEstudiant.java

```
public class Estudiant implements IEstudiant {
    private String nom;
    private String assignatures;
    public Estudiant(String pNom) {
            nom = pNom;
    public String getNom() {
            return nom;
    public void setNom(String nom) {
            this.nom = nom;
    public String getAssignatures () {
            return assignatures;
    public void setAssignatures (String assignatures) {
            this.assignatures = assignatures;
```

Estudiant.java

```
public class Becari extends Professor implements IEstudiant {
    private Estudiant estudiant;
    public Becari(String nom, int salari) {
      super(nom, salari);
      estudiant = new Estudiant(nom);
    public String getAssignatures() {
     return estudiant.getAssignatures();
    public void setAssignatures(String assignatures) {
      estudiant.setAssignatures(assignatures);
```

Becari.java

No hi ha sobreescritura dels mètodes getNom i setNom.

```
public class TestBecari {
public static void main(String[] args) {
    Becari becari;
    becari = new Becari("Joan",1000);
    System.out.println("salari becari = " + becari.getSalari());
                                                                                       Joan
    System.out.println("nom del professor = " + becari.getNom());
                                                                                       Joan
    System.out.println("nom de l'estudiant = " + becari.getNomEstudiant());
    becari.setNomEstudiant("Joan Francesc");
                                                                                       Joan Francesc
    System.out.println("nom del professor = " + becari.getNom());
                                                                                       Joan Francesc
    System.out.println("nom de l'estudiant = " + becari.getNomEstudiant());
```

25

Observacions

 En aquest cas, no cal la sobreescritura dels mètodes getNom i setNom a la classe Becari.

COL·LECCIONS: INTRODUCCIÓ A UN EXEMPLE PRÀCTIC

Genericitat en Java

- Si defineixo una estructura de dades de tipus Object
- Ja que tot tipus és compatible amb l'arrel, obtenim les propietats:

Inserció:

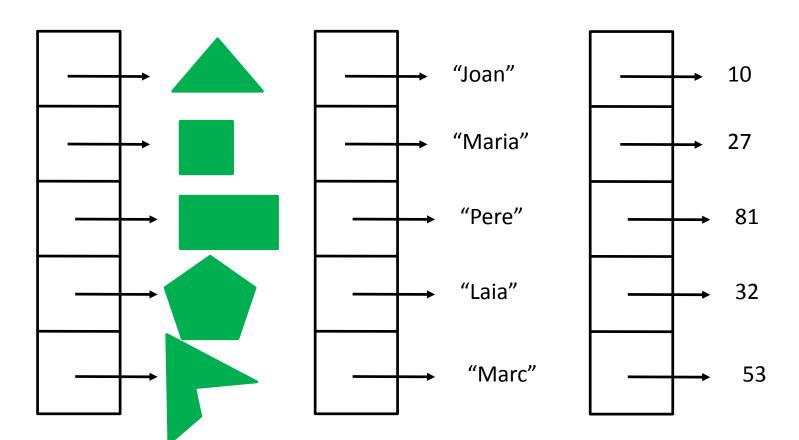
- Puc inserir qualsevol tipus d'objectes
- El control l'ha d'implementar el programador

Extracció:

- Recupero elements de tipus Object
- Fa falta fer una conversió explícita

Estructures de dades

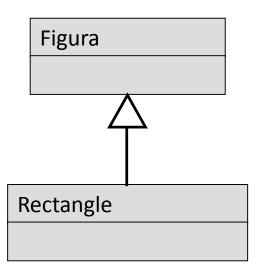
• Estructures de dades polimorfes: que contenen objectes de tipus diferents (tots descendents d'un tipus comú).



Informació de classes en temps d'execució

 Després de realitzar una connexió polimorfa és frequent la necessitat de tornar a recuperar l'objecte original, per a accedir a les seves operacions pròpies

• Exemple:



Pot interessar recuperar un Rectangle o Cercle en lloc d'una Figura.

Informació de classes en temps d'execució

- Es tracta de l'operació inversa al polimorfisme (upcasting), denominada downcasting
 - Si el polimorfisme implica una generalització, el downcasting implica una especialització.
- Al contrari que el upcasting, el downcasting no pot realitzar-se directament mitjançant una connexió amb una referència de la classe de l'objecte.
- Recordatori:

```
Upcasting
Figura figura = new Rectangle();

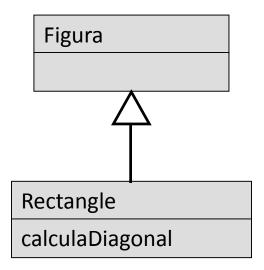
Downcasting
Rectangle rectangle = new Figura();
Rectangle rectangle = (Rectangle) figures[i];
```

Informació de classes en temps d'execució

- Un casting permet forçar la connexió a la referència
- Un intent de casting impossible generarà una excepció
 ClassCastException en temps d'execució
- Possibles accions:
 - Podem capturar aquesta excepció per a determinar si l'objecte apuntat per la referència és del tipus esperat o no, realitzant accions diferents en cada cas try catch
 - O, podem utilitzar instanceof per determinar si l'objecte és de la classe esperada abans de realitzar el casting.

Exemple: diagonal màxima

 El mètode diagonal, és un mètode pròpi de la subclasse.



Exemple: diagonal màxima

```
Figura [] figures = new Figura[10];
float actual, maxDiagonal=0;
for (int i=0; i < 10; i++) {
    actual = (figures[i].calculaDiagonal();
    if (actual>maxDiagonal)
          maxDiagonal=actual;
                                      Mètode propi de la
                                       classe Rectangle
```

Donarà error de compilació!

¿Què passa si no és un rectangle? Tindríem que preguntar pel tipus

Identificació del tipus en temps d'execució

- if (figures[i] instanceof Rectangle) ...
- java.lang conté la classe Class:
 - Conèixer el nom de la classe d'un objecte:

String getName()

 Saber si un objecte és instància de la classe o d'una subclasse:

boolean isInstance(Object o)

• if figures[i].getClass().getName().equals("Rectangle")...

instanceof vs. equivalencia de Class

- instanceof o isInstance

 "Ets d'aquesta classe o d'una classe derivada d'aquesta?"
- Comparant els objectes Class
 "Ets exactament d'aquesta classe?"
- Exemple: Rectangle és una subclasse de la classe Figura

```
Rectangle r = new Rectangle();

(r instanceof Figura) \rightarrow true

(r.getClass().equals(Figura.class)) \rightarrow false
```

FRAMEWORK COL·LECCIONS

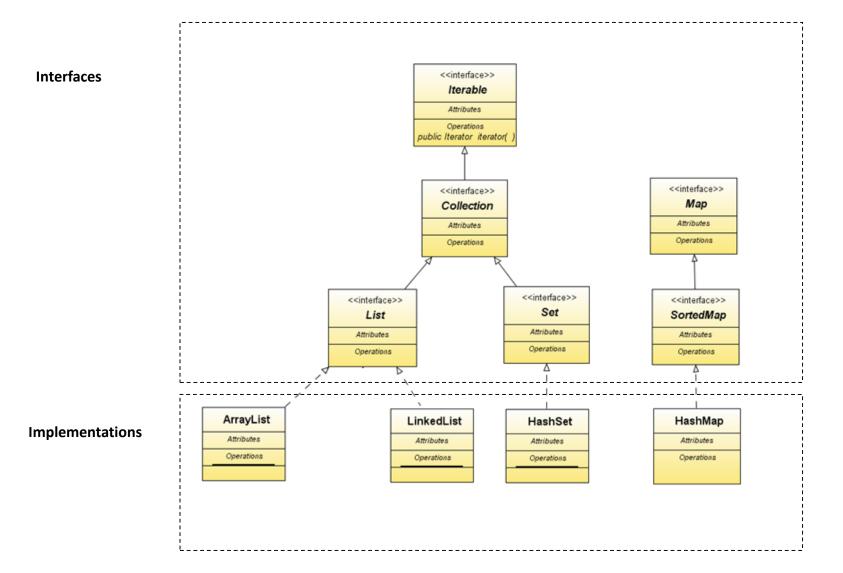
Framework Col·leccions

- Una **col·lecció** és un objecte que agrupa múltiples elements en una única unitat.
- Normalment representen elements d'informació dins d'un grup natural, com
 - una bústia de correu (una col·lecció de correus),
 - un directori (una col·lecció de fitxers),
 - una guia telefònica (una associació entre noms i números de telèfon).
- La llibreria standard de Java ens ofereix classes i interfícies que ens permeten manegar col·leccions d'objectes
- Piles, Cues, Llistes, Conjunts són casos particulars de col·leccions d'objectes

Col·leccions

- Encara que ArrayList és la que més utilitzem a les pràctiques, hi ha altres col·leccions útils:
 - LinkedList,
 - HashSet,
 - HashMap,

Diagrama de classes simplificat



ArrayList vs. LinkedList

- LinkedList: una altra implementació d'una llista.
- Una qüestió d'implementació:
- Quan necessiteu accedir de forma seqüencial i teniu un nombre poc variable d'elements → ArrayList.
- Quan necessiteu esborrar o inserir al davant o al mig moltes vegades el contingut de la llista → LinkedList.

Creació d'una *LinkedList*LinkedList map = new LinkedList ();

Mapes: Exemples d'Ús

- Conté clau i valor
- Creació d'una *Map* Map map = new HashMap();
 map.put("joan", "7777777");
 map.put("anna", "888888888");
 map.put("jordi", "99999999");
 // això imprimeix '888888888'
 System.out.println("El telèfon d'Anna és: "+ map.get("anna"));

El telèfon d'Anna és: 888888888

Col·leccions i iteradors

La interfície Iterator I

- Un iterador és un objecte que proveeix una forma de processar una col·lecció d'objectes, un a un, seguint una seqüència.
- Un iterador ens permet recorre els elements d'una col·lecció d'objectes
- Un iterador es crea formalment implementant la interfície Iterator<E>, que conté 3 mètodes:
 - hasNext → retorna un resultat booleà que és cert si a la col·lecció queden objectes per processar
 - next → retorna el següent objecte a processar
 - remove → elimina l'objecte més recentment retornat pel mètode next

Col·leccions i iteradors

La interfície Iterator I

```
public interface Iterator<E>
{
    E next();
    Boolean hasNext();
    void remove(); //opcional
}
```

- Alguna cosa és iterable si es pot iterar sobre ell. Per poder iterar usem un iterador.
- Una classe és iterable si és capaç de retornar-nos un iterador:

```
public interface Iterable<E> {
   public Iterator<E> iterator();
}
```

Col·leccions i iteradors

La interfície Iterator II

- Implementant la interfície Iterator una classe formalment estableix que els objectes d'aquesta classe són iteradors
- El programador ha de decidir com implementar les funcions d'iteració
- Un iterador, per tant, caracteritza una seqüència

Col.leccions: Exemples d'Ús

Creació d'una col·lecció d'objectes

```
Collection c = new ArrayList();
c.add("Hello");
c.add("World");
     Recorregut d'una col·lecció amb un iterador
for (Iterator i = c.iterator(); i.hasNext(); ) {
   String s = (String)i.next();
   System.out.println(s);
     Recorregut d'una col·lecció amb un for .. each
for (Object item : c) {
   System.out.println(item.toString());
```

Tipus parametritzats

També podem construir els nostres pròpis tipus parametrizats.

```
public class TaulaPellicula{
public class TaulaBicicleta{
                                                             private Pellicula [] taula;
    private Bicicleta [] taula;
                                                             private int numElements;
    private int numElements;
                                                             public void afegir(Pellicula element){
    public void afegir Bicicleta element){
                      public class Taula<T> {
                                                                     Genèric
                                 private T [] taula;
                                 private int numElements;
                                 public void afegir T element){
                                                                      Exemple: ArrayList
```

Exemples d'Ús

• **Exemple** 1: Definició de mètodes que treballen contra la interface Collection.

Col·leccions de tipus heterogeni

CreaColeccio.java

• Exemple 2: Col·leccions de tipus homogeni

CreaColeccioHomogenea.java

```
import java.util.*;
public class CreaColeccio {
     public static void main(String[] args) {
       Collection myCollection1 = new ArrayList();
       Collection myCollection2 = new HashSet();
       fillCollection(myCollection1);
       fillCollection(myCollection2);
       showCollection(myCollection1);
       showCollection(myCollection2);
       treuMaria(myCollection1);
       treuMaria(myCollection1);
       diguesSiEstaMaria(myCollection1);
       diguesSiEstaMaria(myCollection2);
```

```
public static void fillCollection(Collection c) {
  c.add(34);
  c.add("Pepe");
  c.add(new Gat("Sasha"));
public static void showCollection(Collection c) {
  if (c.isEmpty()) { System.out.println("La col·lecció esta buida");
  } else {
    System.out.println("La col·lecció conté " + c.size() + " elements:");
    System.out.println(c);
```

```
public static void treuMaria(Collection c) {
  c.remove("Maria");
public static void diguesSiEstaMaria (Collection c) {
  if (c.contains("Maria")) {
   System.out.println("Maria està dins de la col·lecció");
  } else {
   System.out.println("Maria no està a la col·lecció");
```

```
public class CreaColeccioHomogenea {
  public static void main(String[] args) {
     Collection<Gat> myCollection1 = new ArrayList<Gat>();
     showCollection(myCollection1);
     fillCollection(myCollection1);
     showCollection(myCollection1);
}
```

```
class Gat {
     String nom;
     Gat(String n) {
          nom = n;
     }
     public String toString() {
          return nom;
     }
     public void miolar(){
          System.out.println("miau");
     }
}
```

(Continua implementació classe CreaColeccioHomogenea)

```
public static void fillCollection(Collection<Gat> c) {
  c.add(new Gat("Misu"));
  c.add(new Gat("Marramiau"));
  c.add(new Gat("Sasha"));
public static void showCollection(Collection<Gat> c) {
  if (c.isEmpty()) {
   System.out.println("La col·lecció està buida");
  } else {
   System.out.println("La col·lecció conté " + c.size() + " elements:");
   System.out.println(c);
```

Exemple: iteradors

```
public static void fesMiolar(Collection<Gat> c){
   Iterator<Gat> it = c.iterator();
   while(it.hasNext()) {
     Gat g = it.next();
     g.miolar();
   }
```

Exemple (1)

```
Els elements de la lista són de
ArrayList integerList = new ArrayList();
                                                     tipus Object.
integerList.add( new Integer(1));
integerList.add( new Integer(2));
Iterator listIterator = integerList.iterator();
while(listIterator.hasNext()) {
    Integer item = (Integer) listIterator.next();
              El programador ha de
```

fer el casting

Exemple (2)

El mateix exemple afegint un error:

```
ArrayList integerList = new ArrayList();
integerList.add( new Integer(1));
integerList.add( new Integer(2));
                                            No hi ha cap
integerList.add("Joan");
                                            restricció dels
                                            elements
Iterator listIterator = integerList.iterator();
while(listIterator.hasNext()) {
   Integer item = (Integer) listIterator.next();

    El compilador no se n'adona del

                                            casting il·legal.
                                            Serà detectat en temps d'execució.
```

Exemple (3)

// Eliminar paraules de 4 lletres de la col·lecció c. Els elements haurien de ser String

```
static void expurgate(Collection c) {
    for (Iterator i = c.iterator(); i.hasNext(); )
          if (((String) i.next()).length() == 4)
                     i.remove();
El mateix exemple modificat per a utilitzar tipus generics:
// Eliminar paraules de 4 lletres de la col·lecció c
static void expurgate(Collection<String> c) {
    for (Iterator<String> i = c.iterator(); i.hasNext(); )
          if (i.next().length() == 4)
                     i.remove();
```

No utilitzar un bucle de recorregut d'indexos per fer això.
No funcionarà! **Exercici:** provar-ho.

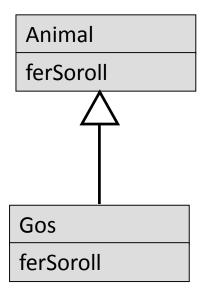
Exemple (4)

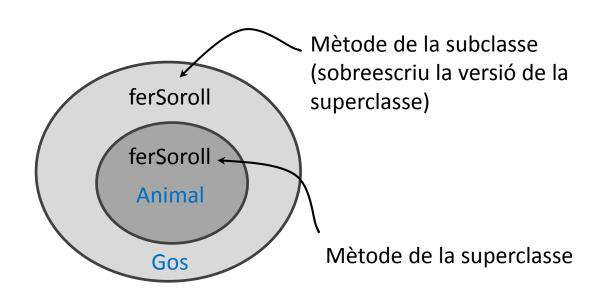
Programa que simula un zoològic:

```
public class Zoo{
    private ArrayList<Animal> hostes = new ArrayList<Animal>();
    public void nuevoAnimal(Animal a){
        hostes.add(a);
    }
}
```

- Si no utilitzem polimorfisme tindríem que saber en temps de disseny quins animals tindràs exactament.
- Per tant dissenyes una classes que sigui lo suficientment genèrica com per a que accepti qualsevol tipus d'animal sense necessitat de saber quin tipus d'animal és: ArrayList<Animal>

Exemple: Herència





Nota:

superclasse.

Una referència a un objecte de la subclasse (Gos) sempre cridarà a la versió de la subclasse del mètode sobreescrit. Això és el polimorfisme. Però el codi de la subclasse pot cridar

super.ferSoroll() per invocar la versió de la

La paraula reservada **super** és una referència a la porció de la superclasse d'un objecte.

Quan el codi de la subclasse utilitza super, com en super.ferSoroll(), la versió del mètode de la superclasse s'executarà.

En l'exemple d'Interfícies

```
public abstract class Animal {
  public abstract void ferSoroll();
}
```

```
public class Gat extends Animal{
  public void ferSoroll(){
     System.out.println("miau");
  }
  public void esgarrapar(){
     System.out.println("esgarrapa");
  }
}
```

```
public class Gos extends Animal{
  public void ferSoroll(){
    System.out.println("guau");
  }
  public void serAmigable() {
    System.out.println("fa gràcies");
  }
  public void jugar() {
    System.out.println("juga");
  }
  public void persegueix() {
    System.out.println("persegueix");
  }
}
```

En l'exemple d'Interfícies

```
public class TestLlistaAnimals {
  public static void main(String[] args){
    ArrayList<Animal> llistaAnimals =
    new ArrayList<Animal>();
    Gos gosEx = new Gos();
    Gat gatEx = new Gat();
    llistaAnimals.add(gosEx);
    llistaAnimals.add(gatEx);
    //...
```

```
// continuació del mètode main:
    Gos gos;
    Gat gat;
    Iterator<Animal> itrLlista = llistaAnimals.iterator();
    Animal animal;
    while(itrLlista.hasNext()) {
       animal = itrLlista.next();
       System.out.println("He extret el animal del tipus:" + animal.getClass());
       // animal.persegueix(); // Error de compilació
       // animal.esgarrapar(); // Error de compilació
       // No puc fer aquestes crides abans he de fer un cast de la següent
manera:
       if (animal instanceof Gos){
         gos = (Gos) animal;
         gos.persegueix();
       }else if (animal instanceof Gat){
         gat = (Gat) animal;
         gat.esgarrapar();
 Sortida per pantalla:
 He extret el animal del tipus:class unAltreInterficies.Gos
```

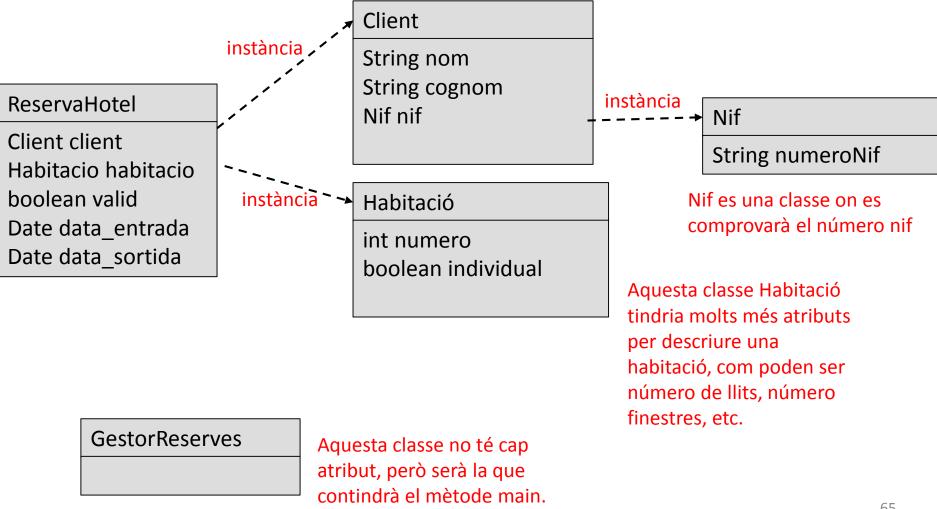
He extret el animal del tipus:class unAltreInterficies.Gos persegueix
He extret el animal del tipus:class unAltreInterficies.Gat esgarrapa

EXERCICI REPÀS

Exercici

- Es vol implementar una aplicació de gestió de reserves d'hotel seguint el diagrama de classes definit a continuació. On apareixen el nom de les classes i la llista dels seus atributs.
- Implementa les classes:
 - ReservaHotel
 - Habitacio
 - Client
 - GestorReserves
- Al mètode main de la classe **GestorReserves** s'ha de crear una reserva i validar-la.

Exercici: Diagrama de classes



Exemple: Implementació

```
public static void main(String[] args){
     Habitacio habitacio = new Habitacio(1);
     Client client = new Client("XXXXXX");
      // Demanar la informació sobre el client
     // Crear una nova reserva del hotel:
     ReservaHotel novaReserva = new ReservaHotel(habitacio, client);
     // Validar quan ja s'ha pagat la reserva:
     novaReserva.validar();
public class ReservaHotel{
 Habitacio habitacio:
 Client client;
 Date data entrada;
 Date data sortida;
 boolean valid;
 // constructor de la classe:
 public ReservaHotel(Habitacio habitacio, Client client){
      this.habitacio = habitacio;
```

public class GestorReserves {

this.client = client;

// mètode per validar la reserva:

valid = false;

public void validar(){

valid = true;

// més mètodes ...

No cal definir el constructor per defecte si no vols crear una reseva sense assignar habitació al client.

El constructor per defecte existeix mentre no es sobrecarregui amb qualsevol conjunt de parametres (inclos sense parametres).

Exemple: Implementació

Una altra opció d'Implementació de la classe ReservaHotel:

```
public class ReservaHotel{
 Habitacio habitacio;
 Client client:
 Date data entrada;
 Date data sortida;
 boolean valid = false;
 // constructors de la classe:
  public ReservaHotel(){
      valid = false;
 public ReservaHotel(Habitacio habitacio, Client client){
       this();
       this.habitacio = habitacio;
      this.client = client;
 // mètode per validar la reserva:
 public void validar(){
    valid = true;
// més mètodes ...
```

Si volem crear una reseva sense assignar habitació i client ho podem fer així.

```
public class Client{
  String nom;
  String cognom;
  Nif nif;
// constructor de la classe:
  public Client(String nif){
    nif = new Nif(nif);
  // mètodes d'accés I d'escriptura de la classe:
  public void setNom(String nom){
    this.nom=nom;
  public void setCognom(String cognom){
    this.cognom = cognom;
  public String getNom(){
    return this.nom;
  public String getCognom(){
    return this.cognom;
 // més mètodes
```

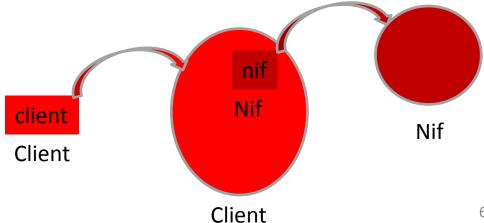
Exemple

Sempre que creem un nou client ha de tenir un Nif associat.

Exemple: Observació

```
public class GestorReserves {
   public static void main(String[] args){
        Habitacio habitacio = new Habitacio(1);
        Client client = new Client("44444444P");
        // demanar la informació sobre el client
        // Crear una nova reserva del hotel:
        ReservaHotel novaReserva = new ReservaHotel(habitacio, client);
        // Validar quan ja s'ha pagat la reserva:
        novaReserva.validar();
   }
}
```

Quan instanciem un objecte de la classe Client, estem instanciant un objecte de la classe Nif.



Referències

- Bertrand Meyer, "Construcción de software orientado a objetos", Prentice Hall, 1998.
- "Software Architecture and UML" de Grady Booch (Rational Software). Presentació P. Letelier.
- Bert Bates, Kathy Sierra. Head First Java. O'Reilly Media, 2005.